

Kommunstyrelsens planeringsutskott**Tid:** Tisdagen den 10 januari 2023 kl. 09:00-11:10**Plats:** Kommunstyrelsens sammanträdesrum**Beslutande:** Janet Ågren (S), ordförande
Anders Ågren (M), vice ordförande
Hans Lindberg (S)
Mikael Berglund (S)
Ulrik Berg (M)
Ellen Ström (V)**Övriga deltagare:** Se sidan två**Utses att justera:** Anders Ågren**Sekreterare:** Digital signatur..... §§ 1-6
Anna Holmstedt**Ordförande:** Digital signatur.....
Janet Ågren**Justerare:** Digital signatur.....
Anders Ågren

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Kommunstyrelsens planeringsutskott

Sammanträdesdatum: 2023-01-10

Anslaget har satts upp: 2023-01-16

Anslaget tas ner: 2023-02-07

Förvaringsplats: Kommunledningsstaben, nämndskansliet

Underskrift: Digital signatur.....
Therese Stellén

Övriga deltagare

Tjänstepersoner

Margaretha Alfredsson, stadsdirektör

Rune Brandt, samhällsbyggnadschef

Anna Flatholm, stadsarkitekt

Daniel Lindström, övergripande planering

Thomas Lundgren, övergripande planering § 1

Helen Nilsson, mark och exploateringschef

Per Westergren, mark och exploatering § 5

Emilio Arango Nilsson, mark och exploatering § 5

Philip Näslund, övergripande planering § 2

Jennie Bergvall Kalén, strategisk utveckling § 3-4

Josefina Rosenlöv, strategisk utveckling § 5

Anna Holmstedt, nämndsekreterare

Robert Nilsson, Fondamentor § 5

Jörgen Lindström, Fondamentor § 5

§ 1

Diariernr: KS-2020/00105

Prioritering av brister inför framtida Åtgärdsvalsstudier 2023

Beslut

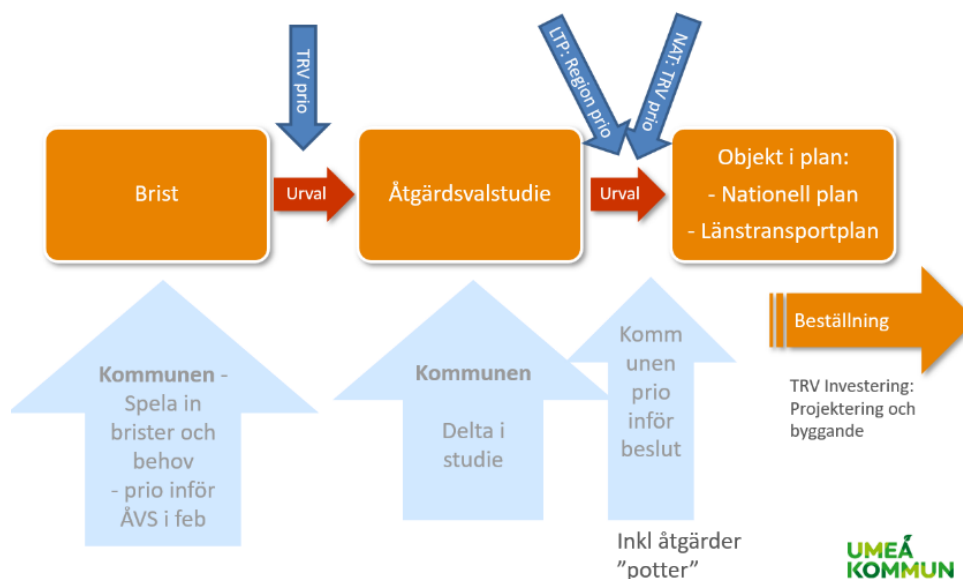
Planeringsutskottet beslutar att

avge synpunkter till Trafikverket i enlighet med bifogad prioriteringstabell.

Ärendebeskrivning

Trafikverket har, som ett led i sin planering inför 2024, efterfrågat kommunens prioritering av de brister i det statliga transportsystemet för vilka en så kallad åtgärdsvalsstudie (ÅVS) bör genomföras. En ÅVS innebär att en eller flera brister inom ett stråk utreds förutsättningslöst, med utgångspunkt i Trafikverkets 4-stegsprincip, för att hitta lämpliga åtgärder för att komma tillrätta med bristerna. De förslag till åtgärder som en ÅVS resulterar i listas sedan i en bank av åtgärder som kan prioriteras för genomförande. (se figur). Trafikverket ansvarar för att samla in brister i transportsystemet.

Var kommer kommunen in i Trafikverkets processer?

Inspel gällande brister kan komma från exempelvis privatpersoner, Trafikverkets egen verksamhet eller kommunen. Övergripande planering ansvarar för att löpande spela in brister till Trafikverket, vilket sker i samverkan med övriga delar av kommunen samt efter synpunkter från medborgare. Kommunens prioritering av åtgärder klargör kommunens syn på prioritering av åtgärder, men beslutet gällande vilka ÅVS:er som genomförs tas av Trafikverket.

I den aktuella listan över brister som rör Umeå kommun finns det 15 brister listade som bedöms vara aktuella för ÅVS:er. I prioriteringen har hänsyn tagits till trafiksystemets utformning, trafikmängd, målpunkter i området, övriga planer och brister i området med mera. Då antalet möjliga ÅVS:er som kan tänkas starta under året är begränsat, har de lägst prioriterade åtgärderna inte rangordnats. Inte heller de brister som bedöms handla om rena trafiksäkerhetsåtgärder och inte tillför någon ny funktion har prioriterats av kommunen.

Den prioritering som gjorts av övergripande planering i samverkan med övriga delar av kommunen ser ut enligt följande:

1. Trafikplats Dåva – fördjupad utredning, tillgänglighet till Dåvaområdet
2. Ersbodarondellen, Norra länken – bristande kapacitet
3. Stöcke – Ström – Strömbäck – Oskyddade trafikanter
4. Stöcksjö Tallskogsväg – Stöcksjö – Oskyddade trafikanter
5. Hörnefors – Norrbyn – Oskyddade trafikanter

Övriga brister/brister som kräver dialog med Trafikverket angående lämplig utredningsform:

- Utredning av uppställningskapaciteten för järnvägsvagnar
- Utredning av kapacitetshöjande åtgärder på Gimonäs bangård
- Obbolabron – Oskyddade trafikanter
- väg E12 mot hamnen/färjeterminalen – Oskyddade trafikanter
- Söderslättsrondellen - Bristande framkomlighet för tung trafik.

Beslutsunderlag

Prioriteringstabell brister

Umeå kommun

Sammanträdesprotokoll

Kommunstyrelsens planeringsutskott 2023-01-10

Beredningsansvariga

Thomas Lundgren

Olle Norqvist

Beslutet ska skickas till

Trafikverket

§ 2

Diarienum: KS-2022/01053

Mission klimatanpassning

Beslut

Kommunstyrelsens planeringsutskott beslutar

att Umeå kommun ansluter till missionen för klimatanpassning

Ärendebeskrivning

EU-kommissionen har lanserat fem missioner med fokus på att hitta konkreta lösningar på stora utmaningar i Europa. De fem missionerna är 100 klimatneutrala och smarta städer 2030, klimatanpassning, rena och giftfria hav, sjöar och vattendrag, hållbar och giftfri markanvändning samt att bekämpa cancer. Umeå kommun deltar sedan tidigare i EU-missionen för 100 klimatneutrala och smarta städer.

Under hösten 2022 har det hållits informationsmöten om missionen för klimatanpassning och den finansiering som kommer knytas till programmet, bland annat forsknings- och innovationsfinansiering från Horizon Europe. Umeå kommun genom beredande tjänsteperson svarade på en enkät som möjliggjorde att bli antagen till missionen. Det föranleddes av att forskare vid Umeå universitet skickade en förfrågan till beredande tjänstepersoner om vikten av Umeå att involvera sig, för att möjliggöra för finansiering till både forskning och genomförande i regionen på området.

Länsstyrelsen Västerbotten har även de skickat in en intresseanmälan. Utifrån intresseanmälan har EU-kommissionen erbjudit Umeå kommun en plats i missionen för klimatanpassning som kommer att lanseras i januari 2023. Arbetet knyts nära arbetet med klimatneutralitet men med utgångspunkt i hur städer och regioner kan skapa resilienta samhällen, planera och genomföra åtgärder för att minska effekter av klimatförändringar.

Genom att delta kommer Umeå kommun få ett nätverk och möjlighet till samverkan med andra städer och regioner som arbetar med klimatanpassning.

Genom att delta kommer Umeå kommun få tillgång till:

- Kunskapsstöd och metoder för riskbedömning av klimatförändringar
- Erfarenhetsutbyte och best practice från andra regioner och information om de senaste forskningsresultaten
- Möjlighet att få stöd i att ta fram lokala strategier utifrån den senaste forskningen.
- Möjlighet att söka finansiering från EU-fonder och andra finansieringskällor.

Det finns inga bindande åtaganden till missionen, det är en avsiktsförklaring att samverka med andra kommuner och regioner i Europa och arbeta med lokal klimatanpassning. Exempel på arbete som kan genomföras är att:

- Använda bästa tillgängliga kunskap för att utföra klimatriskbedömningar
- Tillgängliggöra kunskap för att hjälpa medborgare, entreprenörer, forskare och beslutsfattare att planera och vidta åtgärder
- Utforma en strategi för kommunens eller regionens strävan att bli klimatrezilient senast 2030.
- Involvera medborgarna i arbetet med klimatanpassning
- Mobilisera resurser och utveckla samverkan i vår region
- Ge stöd till projekt och lösningar för klimatanpassning.
- Delta i utbyten av erfarenheter och samarbeten med andra regioner.
- Utvärdera de gemensamma framstegen mot att uppnå missionens mål och bidra till att anpassa uppdragets utveckling och styra dess insatser.

Beredningsansvariga

Philip Näslund

Linda Gustafsson

Umeå kommun

Sammanträdesprotokoll

Kommunstyrelsens planeringsutskott 2023-01-10

Beslutet ska skickas till

Byggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Hållbarhetsutskottet

Rune Brandt

Johan Gammelgård

§ 3

Diarienum: KS-2021/00438

Extrastämma Idériket Umeåregionen 2030

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens planeringsutskott beslutar att

Mikael Berglund (S) och Mattias Larsson (C) företräder Umeå kommun på föreningen Idériket Umeåregionen 2030:s extrastämma den 18 januari 2023, samt kommande årsstämmor.

Ärendebeskrivning

Sedan 2021 har den ideella föreningen Idériket Umeåregionen 2030 (tidigare URnära) tillsammans med Umeåregionens kommuner och andra aktörer inom ideell, privat och offentlig sektor ansökt om att få bilda ett leaderområde. I juni 2022 kom beskedet från Jordbruksverket om att ansökan gått igenom och att Umeåregionen, som ett av 40 områden i Sverige, får möjlighet att bilda leaderområde för EU-programperioden 2023–2027. För detta tilldelas området en budget på över 37 miljoner kronor från vilket föreningar, organisationer och företag kan söka pengar.

Det kommande leaderområdet omfattar Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Umeå, Vindelns och Vännäs kommuner (med undantag från Umeå stad) och går under namnet Idériket Umeåregionen 2030.

Under våren 2023 kommer en hel del förberedande arbete göras inför leaderområdets start. Bland annat ska en ny styrelse tillsättas på en extrastämma den 18 januari. Styrelsen har ett viktigt uppdrag i att säkerställa att Idériket Umeåregionens lokala utvecklingsstrategi genomförs och att målen i strategin uppfylls. Den lokala utvecklingsstrategin styr både inriktningen på leaderarbetet och vilka projektidéer som kan beviljas stöd från leaderområdet.

När styrelsen är tillsatt ska rekrytering av verksamhetsledare påbörjas och verksamhetskontor bildas. När detta är på plats, och när Jordbruksverket meddelat slutligt startbesked, kan Idériket Umeåregionen 2030 påbörja sin leaderverksamhet.

Beredningsansvariga

Jennie Bergvall Kalén, strategisk utveckling

§ 4

Diarienum: KS-2022/00145

Holmötrafiken – Nulägesbild och behov för Holmöns utveckling

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna nulägesbilden och behoven för Holmöns utveckling.

Ärendebeskrivning

Under sommaren 2022 gav Regeringskansliet i uppdrag till Länsstyrelsen och Trafikverket att utvärdera hur förbindelserna till och från Holmön fungerat hittills och om de bör ändras för att ske på ett hållbart och effektivt sätt (Infrastrukturdepartementet 12022/01561). Arbetet sker i dialog med Region Västerbotten, Umeå kommun och andra berörda parter.

Som en del i uppdraget har Länsstyrelsen och Trafikverket ombett Umeå kommun att genomföra en behovsanalys som ska klargöra hur många personer som omfattas av Holmötrafiken, samt hur behoven av transporter ser ut idag och inom en lämplig planeringshorisont. En rimlig servicenivå ska bedömas liksom hur den kan åstadkommas. Behovsanalysen ska fungera som underlag för en teknisk utredning och den utvärdering av trafiken som ska återrapporteras till Regeringskansliet senast 31 maj 2023.

Bakgrund

Sedan 2020 har Umeå kommun på nytt fört dialog med Länsstyrelsen, Regionen och Trafikverket kring behovet att hitta en långsiktig lösning för Holmötrafiken. Umeå kommun har även drivit på diskussionerna om behovet av kortsiktiga lösningar, inte minst kopplat till vintertrafiken. En arbetsgrupp med representanter från respektive part har träffats ett flertal tillfällen, likaså en styrgrupp på ledningsnivå bestående av kommunalråd, landshövding, regionråd och trafikdirektör. Styrgruppen har även haft möte med tidigare infrastrukturminister Thomas Eneroth i frågan (år 2021).

Umeå kommun har under hela tiden fört nära dialog med Holmöns kommunikationsgrupp.

Umeå kommuns behovsanalys för Holmötrafiken består av en rapport som sammanfattar och tydliggör kommunens målsättningar för Holmön, samt kartlägger och analyserar transportbehoven idag och imorgon. Målen för Holmön finns sedan tidigare utpekade i strategidokumentet Holmön – Umeås utpost i Kvarken (KS 2013). Dessa har även kompletterats med de landsbygdsspecifika mål som finns utpekade i Översiktsplan Umeå kommun – tematiskt tillägg för landsbygden (KF 2018). Detta eftersom Holmön utgör en naturlig del av Umeås landsbygd.

Rapporten ger en tydlig överblick av vilken utveckling Umeå kommun ser för Holmöns framtid. Därtill är den ett viktigt kunskapsunderlag som bidrar med uppdaterade nulägesbilder om hur Holmötrafiken idag upplevs av boende och vistande, samt vilka behov av transporter som tillgodoses och inte med dagens trafiklösning.

Nulägesbilderna i rapporten bygger på en digital enkät som boende och verksamma på Holmön haft möjlighet att besvara under perioden 4 november – 4 december 2022. Totalt har 216 personer svarat. Enkäten har kompletterats med öppna dialoger på Holmöns prästgård, samt fördjupade samtal med olika målgrupper och verksamheter på ön.

Utifrån Umeå kommuns målsättningar för Holmön, och utifrån de dialoger som förts med boende och verksamma kring vilka transportbehov som finns, preciserar rapporten vilken servicenivå som är både rimlig och nödvändig idag och för den framtida utvecklingen på Holmön.

Umeå kommuns behovsanalys för Holmötrafiken

Umeå kommuns arbete med behovsanalysen visar att stabila, säkra och behovsanpassade kommunikationer är avgörande för att Holmön ska vara ett levande skärgårdssamhälle året runt. Det är nyckelfrågan i alla aspekter av utveckling, samt den enskilt viktigaste faktorn för att kommunens mål för Holmön ska uppnås.

Alla som bor på Holmön, såväl heltids-, deltid-, som fritidsboende, bidrar till Holmöns lokala ekonomi, service och utveckling. Idag vistas många deltid- och fritidsboende på ön regelbundet över hela året. En överväldigande majoritet menar dessutom att de skulle vistas mer på ön

om trafiken var mer tillförlitlig. Flertalet vill också bo permanent på ön, men tillåts inte på grund av nuvarande trafik.

Boende på Holmön upplever att trafiken försämrats väsentligt de senaste åren. Direktiv som Trafikverket påfört såväl färjetrafik som ersättningstrafik har skapat en situation som omöjliggör en fungerande dagspendling. Det handlar både om färjornas oförmåga att bryta is, om andra väderdirektiv som begränsar färjornas körförmåga, att ersättningstrafik inte får ta gods och sätts in först efter fem vardagars stillestånd i ordinarie trafik. Färjan Capella har också stora angöringsproblem i Byviken vid nordostlig vind, eftersom rampen inte är anpassad till låg och högvatten. Allt som allt skapar det en orimlig situation för såväl boende, verksamma som besökande på Holmön.

Trafikverkets agerande de senaste åren visar att de inte följt det avtal som myndigheten tillsammans med Region Västerbotten, Länsstyrelsen och Umeå kommun kom överens om i samband med regeringsbeslutet från 2007 kring Holmötrafiken (N2007/3647/IR). Beslutet fastslår att Trafikverket är ansvariga för en året runt-trafik till/från Holmön och att trafiken ska bedrivas på ett sådant sätt som möjliggör utveckling.

De senaste årens trafikdirektiv som påförts Holmötrafiken har dock lett till väsentliga försämringar. Idag är det inte längre möjligt att ha en fungerande dagspendling för arbete eller skola på fastlandet. Grundförutsättningarna för att Holmön ska kunna utvecklas som skärgårdssamhälle och som besöksmål finns därmed inte med nuvarande trafik, vilket är ett allvarligt avsteg från intentionen i regeringsbeslutet.

Vidare är det oacceptabelt att Trafikverket egenhändigt tagit beslut som påverkat Holmötrafiken så mycket som införandet av helikopterns inställelsetid, utan att först samråda med berörda eller genomföra en konsekvensanalys. Det försvagar inte bara robustheten i trafiken utan också tilliten gentemot ansvariga myndigheter.

På Holmön finns ett stort engagemang bland boende och verksamma som vill vara med och bidra till att kommunikationerna fungerar på bästa sätt. Bland befolkningen finns mycket kunskap att hämta och erfarenheter att dra lärdom av. När det kommer till förändringar i trafiken är dialog en grundläggande förutsättning för att skapa långsiktigt hållbara och

fungerande transporter. Samhällsviktiga aktörers röster och behov bör dessutom ges särskild vikt i utformningen av trafiken.

Sist men inte minst, ska det understrykas att antalet folkbokförda på Holmön inte borde användas som ett argument för att undvika satsningar och förbättringar i Holmötrafiken. Både befolkningens mängden och befolkningsstrukturen bör snarare ses som ett resultat av att kommunikationerna till och från Holmön under lång tid inte levt upp till den mest grundläggande standard som behövs för att ön ska kunna utvecklas på ett hållbart sätt. Idag bor långt fler än den folkbokförda befolkningen på Holmön regelbundet året om, i form av deltidsboende och fritidsboende. Dessa gruppers behov är viktiga att beakta när Holmötrafiken planeras, eftersom det finns en stor potential i att möjliggöra för flera av dessa att bosätta sig permanent på ön.

Det mest primära som behovsanalysen tar fasta på, likt intentionen i regeringsbeslutet från 2007, är att Holmötrafiken ska möjliggöra utveckling, av såväl dagspendling, företagande och turism. Tillförlitligheten i trafiken har avgörande betydelse för hur trafiken fungerar för och upplevs av för boende och verksamma på ön. Utan tillförlitlighet finns ingen långsiktighet, vare sig det gäller persontransporter eller godstrafik. Holmötrafikens utformning måste bygga på identifierade behov och möjliggöra, snarare än hämma, utveckling.

Beslutsunderlag

Holmötrafiken – nulägesbild och behov för Holmöns utveckling

Beredningsansvariga

Jennie Bergvall Kalén, strategisk utveckling

Planeringsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Janet Ågren (S) – Att i slutet av rapporten i avsnittet Analys och slutsats (som handlar om transportbehov idag och imorgon, samt rimlig och nödvändig servicenivå), lägga till en avslutande kommentar i sista stycket: *En förutsättning för att Holmön ska ha en positiv utveckling, både idag och i framtiden, är långsiktiga och hållbara förbindelser året runt. Detta måste säkerställas på ett bättre sätt än idag.*

Propositionsordning som godkänns

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut. Planeringsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag med tillägg enligt ovan.

Beslutet ska skickas till

Trafikverket

Region Västerbotten

Länsstyrelsen

§ 5

Diarienum: KS-2023/00005

Informationsärenden 2023-01-10

Beslut

Planeringsutskottet beslutar

att lägga informationen till handlingarna

Ärendebeskrivning

Sammanträdet inleds kl 9 med information om Klockarbäckens handelsområde

Robert Nilsson och Jörgen Lindström, Fondamentor beskriver områdets historik, nuläge och och framtida utveckling.

Efter dagens beslutsärenden följer:

Resvaneundersökning 2022

Josefina Rosenlöv presenterar resultatet från höstens resvaneundersökning. Undersökningen genomfördes digital under vecka 39 - 42.

Markanvisningsförfrågan Resedan 21 och 22

Nordab har lämnat in en markanvisningsförfrågan. Helen Nilsson lämnar information i ärendet.

§ 6

Diarienum: KS-2022/00028

Anmälningssärenden 2023-01-10

Beslut

Planeringsutskottet beslutar

att godkänna redovisningen av anmälningssärenden

Remisser

Länsstyrelsen Västerbotten - Omprövning av riksintressen för naturvård (dnr 408-10644-2022). Miljö – och hälsoskyddsnämnden för eget yttrande till Länsstyrelsen Västerbotten. Sista dag att besvara remissen är 28 februari 2023

Kurser och konferenser

Sveriges Kommuner och Regioner: Plan och bygglagen för förtroendevalda; 17 mars webbsändning via Zoom